

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mons Thabor Sive Solitudo Exercitiorum Spiritualium

Bisling, Anselm

[Einsiedeln], 1682

Die Sexta. De Voto Paupertatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60545](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60545)

Die Sexta.

De Voto Paupertatis.

MEDITATIO XVI

De præstantiâ, & conditi-
nibus tum Religiosæ Paupertatis
tum generosi contemptûs diviti-
rum in Ecclesiasticis.

Text. Re-
gul. c. 33.

cap. 55.

Ræcipuè hoc vitium am-
ne quis &c. præsumat
habere vel effectû, vel
immodico proprium :
omnino rem. Et si cui

peculiare) inventum fuerit, quod
bate non acceperit, gravissima disciplina
jaceat. Omni (verò) vilitate, & extraneis
e. 7. gr. 6. contentus sit.

Matth.
20.

Præludium. Imaginare Christi
suis Apostolis, & omnibus eorum
Apostolicâ dignitate, & officio
foribus paupertatem Evangelicam
commendantem his verbis: Nolite
dere aurum, neq; argentum, neq; peram
neq; peram, neq; duas tunicas, neq; cal-
menta &c.

Punct. I. Confid. I. Christum ex tribus causis paupertatem suis Apostolis præcepisse. 1. Ut ab omni rerum temporalium cura, vel saltem cupiditate excederet totos se divinæ providentiæ committerent, tunc omnium ditissimi, quando erunt ab omni terreno affectu soluti, Deum habentes pro Oeconomo, & Conditorem suum pro censu. 2. Ut liberius ejus servitio, amplificandæ divinæ gloriæ, ac salutis animarum incumbere. 3. Ut omnibus hominibus contemptis divitiarum, voluptatumque, insuper sanctæ simplicitatis, ac sobrietatis exemplum darent. Eisdem autem rationes non pro Religiosis tantum, sed æquè etiam pro Ecclesiasticis Apostolici officij munere fungentibus militare; unde Apostolorum Successores & Viri Apostolici nuncupantur.

Cur Deus
Apostolis
paupertatem
præcepit.

Verè magna sublimitas, esse pauperis Christi discipulum, Apostolorum Successorem, Principum super omnem terram hæredem. Sed æquè ingens libertas, nullis, etsi aureis, vel argenteis compedibus esse illaqueatum; summa securitas, quies & cordis lætitia, spinis non pungi, curis non lancinari, & tamen nullius rei ad vitam necessariæ defectum pati! *Qui potest capere capiat, non enim omnes capiunt verbum hoc.*

Paupertatis
Evang.
commoda;

Matth.
29.

Punct.

Punct. II. Confid. Innumeras
 geminae sive corporalis, sive spiritalis
 Evangelicae & Apostolicae paupertatis
 utilitates. I. Quam plurimas peccandi
 occasiones praescindit, revocat mentem a
 carnalibus concupiscentiis, a
 luxuria, avaritia, prodigalitate, gula,
 ebrietatibus, sollicitudinibus, & contentio-
 nibus mei, ac tui, quibus perpetuo
 trahuntur divites & saeculares. I. Quae
 est prima omnium virtutum, servitium
 vini, puri amoris Dei, charitatis
 proximo, misericordiae in pauperibus,
 devotionis & verae Religiositatis,
 perfectionis cuicumque statui compo-

Illius praerogativa.

Matth. 9.
 21.

...tis parens, dicente Christo: Si
 factus esse, vade, vende omnia & da
 pauperibus, et veni sequere me, et
 habebis singularem praerogativam omni-
 bundantiae & benedictionis divinae.

Psal. 33.
 21.

Divites eguerunt, & esurierunt, in-
 quiescentes autem Dominum, non minuentur
 timore suo.

S. Aug. de
S. Paulino.
2. Cor. 6.
 10.

O quam bonus, & benignus
 Deus! quam laudabilis, & mirabilis
 ipsius providentia erga virtutis
 Apostolicae sequaces; qua fit, ut eorum
 paupertas non sit inopia, sed
 lenissimi divites, sed voluntate pauperum
 nihil habentes & omnia possidentes
 sanctissimi sancti, & sanctissime copiosi
 nomen Domini benedictum in saecula
 amen.

Punct. III. Confid. Hujus vero paupertatis
 Spiritus in Ecclesiasticis conditionibus

1. Inordinato affectu ad divitias expoliatum esse. 2. Avaritiam fugere. 3. a negotijs secularibus & litibus propter temporalia abstinere. 4. in victu, & amictu, non superfluum, sed frugalem, esse. 5. Misericordem in pauperes. 6. Sacra officia Ecclesie ex pura servitutis, & gloriae Dei, & salutis proximorum intentione obire, citra respectum alicujus stipendij, aut lucri præcisè temporalis.

Paupertatis autem Religiosæ conditiones esse. 1. Omnino nihil habere, quod Superior non dederit, aut permisit. 2. Nullam omnino rem dare, aut accipere sine præcepto, vel licentiâ illius. 3. Nihil omnino peculiare habere, aut proprium dicere. 4. Omni vilitate, & extremitate contentum esse, adeoque non superflua, meliora, molliora, delicatiora, in victu, vestitu, aut quomodocunque desiderare. 5. Non contristari, aut murmurare, in defectu, vel subtractione aliquarum rerum, vel si cui alteri aliquid pro indigentia plus, vel melius detur. (Instituatur utrobique examen &c.)

Planè doleo, & erubesco, quòd multoties has suavissimas leges non observaverim; erravi, & erro sapius ex innata cupiditate, quæ omnium malorum radix est, semperque repullulat: sed

Conditiones spirituales paupertatis Ecclesiasticæ.

Conditiones paupertatis Regularis. Regul. c. 33.

c. 7. gr. 6.

Regul. c. 34.

deinceps cum divinâ gratiâ præcave-
 ne contra Deum, aut conscientiam
 am, proposita & Vota mea, quod
 injustè ambiam, vel inordinate
 tam, aut ut proprium possideam,
 superfluis inhiem: futurus per
 Prov. 30. contentus, si bonus Deus tantum
 meo tribuerit necessaria.

 DIGRESSIO XI

*De Voto, seu observatione Voti
 taria paupertatis in re, sive in
 ritu: & Vitijs Proprietatis, Avaritiæ
 Superfluitatis, ac Prodigalitati
 contrarijs.*

THEOPHOBUS

(1.)

Satis spatiosus & amplus hodie
 sionum campus aperitur, ad pau-
 tatis Religiosæ quoad temporalium
 dicationem; ad Ecclesiasticæ, quoad
 ordinati affectûs ad illa mortificationem
 & tertio quoad spiritualis paupertatis
 quæ est contritio spiritûs alta sapientia
 discutiendas essentias & præstantias
 de verò ad exterminanda vitia illius

posita. De hac tertia sermo erit à prandio; nunc ad priores. Tres sunt in hac Ecclesiæ militantis Hierarchiâ Deo ex speciali Voto famulantium status, quos Evangelicæ & Apostolicæ paupertatis amulatores esse oportet. Prior antiquitate, est status Religiosorum, qui illud Iobi animo revolvētes: *Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc*, statuerunt etiam in hoc intermedio itinere, vitam omnibus bonorum temporalium impedimentis exutam ducere. Alter est præcellentior dignitate, videlicet Clericorum & Ministrorum Ecclesiæ, in Canonicatibus & Parochijs, qui pariter in primitiva Ecclesia Voto specialiter ad Apostolicæ paupertatis leges se obligabant, nihil proprij possidentes. Tertius est Canonicorum Regularium Sancti Augustini, qui Religiosos inter & Clericos sæculares intermedij, de utriusque prædictorum perfectionibus participant, Monachis autem in hoc præcedentes, quòd illi ex suo instituto non teneantur esse Clerici, isti autem immediati Apostolorum Successores Clericorum seu Regularium Canonicorum munere in Ecclesijs, unà cum vitâ contemplativâ, purè Religiosis communi, fungantur; qui eandem cum istis paupertatem profitentur.

Tres status pauperum Evangelicorum.

Iob. 1. 21.

Clerici olim ad Votum paupertatis obligati.

Canonici Regular. S. August.

Pauperum
Evangelic.
gloria.

II. Horum omnium respectu
voluntariè pauperum gloria floreat
contemptu, honor in abdicatione,
limitas in conculcatione, divitiarum
cumulatio in dispersione, lucrû in
sione, usura in scenerandò Domino,
sus centuplicatus in cœlo, hæreditas
paradyso, patrimoniû in ipsâ Divinitate.

Felicitas
Deum ha-
bere pro
possessio-
ne.

Quid felicitius? quid gloriosius? quam
habere in delicijs, delicias non amare,
summis divitijs reputare, à divitijs
possideri, nec eas possidere, de
nec teruncium habere, sed supra
dum eminentiorem existere, per
regnum Dei inopiâ laborare, & per
inopiam regnare cum Deo. Eligant
alij, inquit præfatus illuminatus

S. Aug. in
Psal. 15.

Ecclesiæ Doctor: Eligant partes, quibus
antur, terrenas, & temporales, portio
eternorum Dominus Deus aternus est:

S. Isidor.
l. 2. de off.
c. 1.

alij mortiferas voluptates, pars calidior
Dominus est: & S. Hispalensis Ant.
Qui Deum hæreditate possident, ab
impedimento sæculi, Deo servire studium
pauperes spiritu esse contendunt, ut
illud Psalmistæ dicere possint; Dominus
hæreditatis meæ.

III. PHILOTH. Ostendit
fuere non dudum ab aliquo familiariter
mo mecum, Seraphici Ordinis
ex Chronicis Wadingi, hæc
Paupertatis encomia, à S. Fran.

suis FF. sapientius inculcata : Hæc est illa
 cellitudo altissimæ paupertatis, quæ vos
 charissimos, hæredes, & REGES REG-
 NI cælorum instituit, pauperes rebus
 fecit, virtutibus sublimavit. Hæc est
 virtus, quæ animam adhuc in terris po-
 sitam facit in cælis cum Angelis con-
 versari. Hæc est, quæ dotem agilitatis,
 super cælos volandi, animabus ipsam
 amantibus etiam in hac vita concedit,
 cum veræ humilitatis & charitatis alas se
 amantibus impertiat. Hanc scitote, Fra-
 tres, specialem esse viam salutis, humilita-
 tis fomentum, perfectionis radicem, cujus
 fructus multiplex, sed occultus: est enim
 Evangelici agri thesaurus absconditus,
 &c. Hæc ille incarnatus Seraphinus.

VVā:
 ding. in
 Annal.
 Min. ad
 annum
 1210. n.
 50.
 S. Francisci
 e logia de
 paupert.

MONOPH. Memini & ego,
 quod legerim aliquando, eundem ob-
 servantissimum Paupertatis Evangelicæ
 cultorem in omnibus pœnè sermonibus
 ad suos habitis, eandem tanto spiritûs
 fervore deprædicasse, ut e facie ejus ig-
 nis emicare videretur; eandem nunc
 matrem, nunc sponsam suam, modò
 Dominam & Reginam appellando, quia in
 Regem Regum, & Regina Matre eius tam præ-
 stanter effulset.

S. Bonav.
 in Vit.

THEOPH. Scire desideratis,
 quanto splendore perfectionis hæc vir-
 tus in Cæli Dominam effulserit? Audite
 ipsam

B. Virgo
paupertatis
cultrix.

ipsam suæ dilectæ Brigittæ sic de se
lare dignatam. *Omnia, quæ habere potui
di indigentibus, nihilque nisi victum
& vestitum reservavi. Nulla mihi, ni
us, placuerunt. Ego semper optavi, ut
rem ad tempus nativitatæ ejus, si forte
mererer ancilla indigna Matris Dei, fieret
etiam in corde meo, si esset ei acceptabile
vare virginitatem, NIHIL VNQVAM
POSSIDERE IN MVNDO. Si
aliter vellet Deus, fieret voluntas
non mea. Ecce vobis absolutissimi
fectionis & statûs vestri ideam in
ne Matre, quæ Voto castitatis
lis emissio, conformem divinæ volun
ti Obedientiam professa, tam
Paupertatis Votum adjunxit, ut
proprietate abdicatâ, ab omni
(quod principalius est) affectu ad
terrenas alienissima, omnem
superfluitatem, victu & amictu
contenta, nec fortunarum, nec
ris, sed nec propriæ suæ voluntatis
vitæ commoda sibi reservavit.*

Religiosi
propriarij

IV. Hic jam ad Monophilos
fermo dirigitur, cum magnâ animi
passione, si qui inter eos reperiri
juratæ paupertatis parum memore
vel proprietatis, vel superfluitatis
splendoris alicujus sæcularis plus
studiosi, de quibus. Trithemius

vobis, ait, qui votum vestrum infrin-
 gitis, & iram Dei contra vos provoca-
 tis, quoniam levius habebunt fures, &
 meretrices in die Domini, quam vos, si
 morientes in proprietatis nequissimo vi-
 tio fueritis deprehensi. Non enim sim-
 plex vitium in Monacho censetur pro-
 prietas, ubi multa in unum crimina
 concurrunt; pactum cum Deo intum
 frangitur, votum solemne violatur, cha-
 ritas fraternæ unitatis spernitur, furtum
 committitur, sacrilegium perpetratur,
 dicente Augustino: Si aliquis rem sibi
 collatam celaverit, furti iudicio con-
 demnetur. Veruntamen observate SS.
 Patrum contra detestandam propieta-
 tem tonitrua, atque statuta. Si quid Pe-
 culiare, aut aliquid inventum in aliquo
 fuerit, grandi eum Abbas, & diuturnâ
 excommunicatione condemnet. San-
 ctus verò Columbanus Abbas: Operis
 PECULIARIS præsumptio centum plagis
 emendetur. Gravia quidem, sed leviora
 sunt Canonum decreta. Si proprietatem
 aliquam habere deprehensus quis fuerit, regu-
 lari monitione præmissâ, de monasterio ex-
 pellatur. Et rursum. Si proprietates apud
 quemquam in morte reperta fuerit, ipsa
 cum eo in signum perditionis, extra mona-
 sterium in sterquiliniū subterretur: secundum
 quod Beatus Gregorius Papa fecisse legitur.

*S. Aug. rei-
 gul. c. 29.
 Pœnæ con-
 tra proprie-
 tarios.
 Magist.
 in Reg.
 S. Columb.
 l. de quor.
 pœnitentijs
 Monach.
 In Decre-
 tal. Can.
 Cùm ad
 Monaste-
 rium.
 S. Greg.
 l. 4. Dia.
 log. c. 55.*

R Ne

Proprietas
Regular.
indispensa-
bilis.
cii. Can.
Cum ad
Monast.

Trith.
loc. cit.

Proprieta-
rius in Per-
quilino se-
peliend.
Can. Mo-
nachi. de-
statu Mo-
nachali.

Religiosus
Ord. Min.
proprietati
deditus.

Ne verò quisquam seipsum præfatis
licentiæ excusatione seducat, sta-
stitutum est. *Nec æstimet Abbas, quilibet
habenda proprietate possit cum aliquo
nacho dispensare, quia abdicatio prop-
tis, sicut & custodia Castitatis admodum
est regulæ Monachali, ut contra eam
mus Pontifex possit licentiam indulgere.*
his omnibus supra memoratus
mius duo corollaria ponit. Primum
Omnia vitia Monachorum levi qua-
miseratione puniuntur; sola pro
est, quæ reum à communione
rum tanquam mendacem Spiritum
sto eliminat. Vnde præcipitur
Monasterio proijci, tanquam leprosus
& mortuus extra Cœnobium in
linio sepeliri. Alterum: Carcerum
tiorum pœnitentiæ post mortem
deficiunt, hoc proprietatis vitium
solum in hac vita districtissime cor-
tur, sed etiam in morte, & post
terribili animadversione puniuntur.

V. En lamentabile exemplum
provincia Siciliæ Fr. quidam Ordinis
nor. multis successivè perfunctus
cijs, existimando eapropter libere
plura corrådere ad omnem futurum
commoditatis eventum, pecuniam
esculentis, vestitibus, strophis
bris, utensilibus, & cujuscunque

reculis accumulandis deditus fuerat. Is ubi mortem appetijt, & aliqui de Fratibus noctu ad Ecclesiam se contulerant locum pro sepulturâ corporis inquisitioni, ecce istis spectantibus, apparent Divi Cœlites Franciscus, Ludovicus & Antonius, cum faculis accensis, ad locum miserandi cadaveris accedentes, ubi se verâ voce interrogans S. Franciscus, quis es tu mortue, mortuo respondente: *Ego sum Frater Ordinis Minorum, mi Sancte Pater: replicavit Seraphicus: Noli me Patrem tuum appellare scelestè, quia nunquam te filium meum demonstrâsti, maledicte à Deo, Vota paupertatis, obedientiæ & castitatis jurata impiè violando: & SS. Regulas temerè transgrediendo. Et converso ad ceteros Sanctos vultu, quid faciemus (ait S. Pater) cum isto nefario statutorum prævaricatore? illis dicentibus, ecce in mânu vestra fors ejus est, illicò Franciscus putido cadaveri, & capiti scelerato cappam habitûs Sacri abstraxit, & cum allatis è cella omnibus præinsinuatibus (ad sensuales commoditates asservatis) maledictum corpus, simulque omnia injecta in flammam & cineres redegerunt, prout præacti Fratres præfentes spectaculo, & nimio terrore percussi, cum accurrente P. Guardia-*

R 2

no,

Mortuus
non agnos-
citur a S.
Franc.

Cum om-
nibus suis
rebus à San-
cto concre-
matur.

no, nec in cella, nec alibi quidem
cadavere, aut rebus prædictis præ-
neres repererunt.

Dubium
circa pro-
prietatem.

VI. MONOPH. Tremende-
sus, & omnibus Religiosis in studio
cautelam formidabilis, sed eò
anxietate perplexus reddor, eò
ignorem, quis talis proprietarius
censendus sit, nunquid enim tanta
minibus dignus existat, qui aliquam
vel accipit, retinet, occultat, vel
alio permutat, non interrogatis
inscijs Superioribus? Quis præter
tam inurbanè, pro accipienda, vel
da litterula, sive munusculo tenentis
& exili, auribus illorum toties
tunus esse? Quis pro oblato ab
nummo, aut aliquo potùs vini
lenti, obsonij, condimenti que
tam scrupulosus sit? An ergo pro
lis minutijs, & pro quavis, sic dicta
guncula sunt molestandi? aut si hoc
fiat, num propterea proprietarius,
que gravissimarum comminationum
reus ero?

VII. THEOPH. Nolo equè
hîc scholasticè ventilare, quod for-
jus, aut instituti nostri non est, de
aut pœnis proprietatis in Religiosis
num prædicta omnia, in parva
materiæ quantitate, de qua inter-

procedant ; qualisve requiratur Superioris licentia , expressa , an tacita , seu prudenter quoque praesumpta : sufficiat enim dixisse , in dando , vel accipiendo , multo vero magis in tenendo , vel possidendo absque ulla licentia , ad committendum proprietatis leve , aut grave peccatum ex quantitate materiae , eandem esse cum furto , aut sacrilegio proportionem . Caterum , ut audio ex temetipso , necdum Minimorum curam didicisse probaris , dum denuo antiquam illam crambem repetis : *Quid hoc ? quid illud leve ?* At cur amabo , rursus in disputationem , vel dubium trahis illa , quae sanctissimus tuus Legifer conceptissimis verbis expressit : *Ne quis praesumat aliquid dare , aut accipere , sine iussione Abbatis , neque aliquid habere proprium ?* Et ; quasi haec dixisse non sufficeret , vehementius inculcavit nullam omnino rem . Neve parum , & parva pro nihilo reputandi daretur occasio , addit specificando : *Neque codicem , neque tabulas , neque graphium , nec quidquam : sed nihil omnino : quippe quibus nec corpora sua , nec voluntates licet habere in propria potestate .* Ex quo deducitur , tam parum licere proprietatis contra Pauperatam , quam parum corpore suo contra Castitatem , ac voluntate sua contra Obedientiam abuti ; videlicet ,

Peccati proprietas gravitas regulatur a quantitate materiae .

Regul. e. 33. Nec minimum quid proprii conceditur a S. P. Bened. loco cit.

Peccata contra castitatem & pauperatam pari passu ambulat .

R 3 nihil

nihil omnino. Quid clarius? Num quidem
 go jam audeat excipere aliquid, nisi
 tam frequens negationis inculcatio.

S. Bern.

Species pro
 prietas.

VIII. Porro nequissimi huius
 species aliæ quoque enumerantur
 mentalis rei cuiuspiam non necesse

Heffen.

disquis.

monast. tr.

7. diq. 2.

Trith. loc.

cit. Cassi.

an. l. 4. c.

16. Regul.

Isidor.

concupiscentia: importuna, & rei
 rei alicujus à Superioris suo exterior
 affectus, atque possessio rerum
 suarum, quæ à cæteris Fratribus
 habentur: extraordinaria, atque
 va cibi, vel potûs sumptio: rei
 cuiusdam QVANTVLVSCV
 amor: & si quis rem sibi collatam
 permissam celaverit, aut Superioris
 um latere desiderat, proprietatis

Res Mo-

nasterij for-

didè tracta-

etare, qua-

le pecca-

tum.

um in pectore clausum portat. Porro
 mō quicumque res Monasterij ad
 vestitum, usum, sibi concessas, pro
 bitu suo sine cura, sine sollicitudine
 & nitore, negligenter, sordide, tractat,
 tractat, deliberatè maculando, lacerando,
 frangendo, prodigendo, ac dissipando
 (cùm omnia velut altaris vasa sacra

Trith. tr.

de 1. Re-

gione clau-

stratum

a, 6. n. 2.

dignoscitur.

res Deo dicatæ custodiri, & tractari
 debeant) in Regulam sicut proprietatis
 infidelis, falsarius, & sacrilegus pro
 dignoscitur.

IX. Nunc restat, ut proprietatis
 pugnata, alterum paupertatis
 aggrediamur, quæ est superflua

quâ materiâ nolim equidem tam rigidum censorem agere, ut omnia quandoque in recreationibus, in victu, & amictu à Superiorum discretione concessa, indulta, vel data, pensatis Religionis, ætatis, personæ, temporis, officij, laborumve circumstantijs, & secundum modum Congregationis, & positionem loci solaria, inter superflua, & amputanda referre intendam, sed illorum (sicubi reperirentur) planè irreligiosam præsumptionem meritâ correptione perstringere, qui, cum victum, & tegumentum in claustro recipiunt, qualia nec in sæculo foris habere poterant, erigentes cervicem, unde solent in mundo divites contentari, inde ipsi murmurandi sumunt occasionem. Quibus sanè timendum, ne Sanctissimi Ordinis eorum Protoparentes omnis semper rerum omnium tenuitatis studiosissimi, si quem inter suos Religiosos deliciarum, vel superfluitatum sectatorè agnoverint, sub austero aliquando vultu & voce ita sint reprehensuri: Quid hoc audio, fili mi, quòd in domo paupertatis, in claustro penitentiae ultrà constitutam tibi à me sufficientem annonam, plus semper, cibi, potûs, vestitûs, somni, & recreationum appetas? delicatiora conquiras,

R 4

com-

Solaria indulta Regularibus: Reg. c. 35.

Interpretatio Sancti Fundatoris contra ambientes superflua.

commodiora ambias? Recordare quid ad sacrum meum Ordinem utique non eâ intentione, aut peti- ut post sacram Professionem & sanctâ paupertatis Votum paulatim-
 piâs delicatulum agere, gulam ex orexi tuorum appetituum infero quia hâc tuâ intentione perversa & capitulum, & confratres tuos me decepisses.

MONOPH. Beatissime Pat- tentio & petitio & mea pura, simp- recta fuit, in hunc Ordinem per specialem gratiam ingrediendi, ut- nibus vilitate & tenuitate cõtent- meosque sensuales & animales mortificem. Veruntamen etiam Regula vberiora indulgent solatia Religiosi iisdem indiget infir-
 ætas, vel complexio, aut labores defatigationes siue animi, siue maiores incumbant: quò natura maximè etiam in floridâ ætate terantur, & laboribus reddatur inhabi-

Excusatio
 palliata su-
 perflua ap-
 petentium.

X. THEOPH. Non impro- (respondet tuus Patriarcha) adducta-
 tiones, non solatia, & quæcunque-
 perioribus concessa, uti No. præ-
 te dictū, sed is reprehensione mea
 dignus est, qui vel Ordinis mei leges
 paupertate fundatas pervertendo,

pioſa gulæ commenta, & adinventiones Gula ſub
 neceſſitatis centone palliat, vel qui cōcef- neceſſitatis
 ſis & appoſitis non contentus in omnibꝫ pallio.
 ſtuvia, agris, hortis, promptuarijs &
 cellarijs inquiri, quæ guſtui ſuo ſapi-
 ant; ille animadverſione dignus non
 vulgari, qui putans non Monachum, aut
 Religioſum, ſed Salernitanæ ſcholæ pro-
 feſſum & Medicum ſe eſſe, *de omni victūs*
appoſiti qualitate & ratione, dijudicare,
 quodque intolerabile eſt, murmurare
 præſumit dicendo, *legumina ventofa, caſeus*
aut macilentus, aut durus ſtomachum gra-
vat, lac capiti nocet, potum aquæ non ſuſti-
net pectus, caules nutriunt melancholiam, pi-
ſces de ſtagno, aut de lutoſa aqua meæ non
conveniunt complexioni? Panis jam nimis
 niger, jam nimis eſt vetus, jam non ſa-
 tis piſtus? Vinum nunc leve, acetofum,
 mutatum, permiſtum? pulmentaria ſor-
 dida, inſipida, inſulſa; non pinguedine,
 butyro, pipere, aut aromatibus ſuffici-
 enter condita? Ô miſeria! iſtane eſt
 tua, Ô Fili mi, Monastica, vel medica
 profeſſio? vel putas fortatſe, te olim
 de complexionem ſtomachi tui fore judi-
 candum, non verò de profeſſione?
 Mandavi, *delicias non amplecti: jejunium*
amare: deſideria carnis non perficere: non
eſſe vinolentum, non multum edacem; & ſi ti-
bi præſcripta v. g. vini meſura inve-
 niri

S. Bern.
ſerm. 30.
in Cant.
 Murmura-
 tio de qua-
 litatibus ci-
 borum.

C. 4. in-
ſerum. 12.
13. 59. 35.
36.

Regul. c.
40.

Accusabit
S. Fundator
deliciosos.

Sanctorum
victus aspe-
ritas.

niri non posset, sed multò minus, aut et
nihil, benedicas Dominum, & sine
murationibus persistas. Et tu si in
sterio tanquam albæ gallinæ filius
Etari præendas; an in morte de
sperabis, quin te coram tremendo
dice tanquam proprietarium, super-
um, deliciosum, inabstemium, irqui-
tum, molestum, murmurolum, in-
tinentem, & novellum paupertatis
varicatore[m] acculem? Dum, quæ
omnibus mei instituti Ordinis
in numero Sanctis vel olus, vel
mina fuere in cibaria, potumve
pha præbuit, humusque dura lectu-
dum tot delicatissimè in sæculo ex-
ti Imperatores, Reges, Principes (quæ
que sexus personæ) Religiones præ-
si omni ciborum vilitate, & parsimo-
tot innumerabiles in exercitiis
tes solis sæpissime radicibus, allis-
fumo; dū denique tot pauperum in-
nodochijs & trivijs millia solis vel
lis, vel mucidi panis frustulis
pauperem & affl. Etiam trahunt; &
omnia meliora, & abundantiora habent
etiamnum malè contentus, plura
dinatè concupiscis? & aequè ad cœ-
cœlique perrennes delicias cum
aspiras? O tua fatuitas! & mea pul-
ma indignatio, nūc ocyus respiscas.

& talia Sanctissimus tuus, O Religiose, Legifer.

XI. PHILOTH. Ecquid, mi Theophobe, de Ecclesiasticorum divitijs, aut bonis patrimonialibus? Quid de proventibus Ecclesiasticis, eorumque dominij, proprietate & usu decernis, cum prædicta omnia principaliter Regulares præcisè concernere videantur.

THEOPH. Sed neque hîc Scholasticum agere intendo, cum suppetant Theologorum copiosi de hoc themate libri. Caterùm petitioni tuæ hoc etiam in puncto maximi ponderis, & summe considerabili satisfacere volens, præmittendo, Ecclesiasticos suorum bonorum patrimonialium absolutos esse ad disponentum Dominos, & ex aliquali apparente probabilitate etiam bonorum Ecclesiasticorum, cum suis limitationibus, & secundùm quid duntaxat: nempe Dominos, quoad usum regulatam & conformem ad sacros Canones: & SS. PP. opiniones (uti mox videbitur) Et certè quemadmodum Religiosus in proprietatis, & superfluitatis vitijs offendit, ita non minùs Sacerdos sive per avaritiam, sive prodigalitatem, utriusque impingit. Ad quod notanda sunt duo fundamentalia Canonum documenta. Primum: quia *Clyros græcè, fors latinè*

Clerici sunt bonor patrimonialium Domini. Non verò reddituum Eccles.

Causa 12. q. 1. C. Clericus. tunc appellatur, propterea vocantur Clerici vel quia de sorte sunt Domini, vel quia

minus fors, id est, pars Clericorum est. Quod si ipse pars Domini est, vel Dominum partem habet, &c. si quidpiam aliquid fuerit præter Dominum, pars ejus non

Clericorum fors Deus est.

Dominus. V. g. si aurum, si argentum, si supellectilem; cum istis partibus Dominum fieri pars ejus non dignatur. Secundo

Ib. Cap. Duo.

Duo sunt genera Christianorum, Prælati & Clerici, quod mancipatum divino officio, Clerici &c. hi victu & vestitu contenti sunt, & inter se proprietatem habentes, & non

habere omnia communia. Ecce contra regulam Ecclesiasticorum cum Religiosis

regulam. Ex quibus, & plurimorum Canonum decretis inferunt SS. Patres

(eliguntque sententiam contra permissibilitatem talis dominij, omnes prælati

prælati Clerici tanquam securiorem præferunt, dico, quod beneficium Ecclesiasticum

Sunt solum administratores suorum reddituum. sticum possidens, vel quasi, illius minus non sit, sed solummodo ministrator, & usufructuarius, cum obligatione restituendi ex justitia

expensa (à qua Dominus absolutus communis est) ideoque talis beneficium

circa Ecclesiastica bona facile vitare potest Scyllam, vel Charybdim, aut proprietatis, aut profusæ superfluitatis

allidi, & naufragari queat.

XII. Avaritiam inprimis hâc lege
 B. Carolus à Sacerdote jubet esse alie-
 nam : Avaritiæ quoque notam tanquam sta-
 tuti Ecclesiastico noxiam , & sordidam ma-
 culam inurentem , quantum possunt , fugiant,
 nec lucri cupidi habeantur. En , ipsam for-
 didam Sacerdotalis dignitatis maculam
 appellatam. Quid si graviori notetur
 ab alio censurâ ? attende : Quidquid præ-
 ter necessarium victum , & vestitum de al-
 tari retines , tuum non est , quia alijs debi-
 tum ; rapina est , Sacrilegium est. Quid si
 talis congerro per eam fur , & latro , di-
 spersor , mactator , & sanguinarius Do-
 minici Gregis excoriator efficiatur ? Au-
 di Prophetam . Væ Pastoribus , qui disper-
 dunt , & dilacerant gregem pascuæ meæ , di-
 cit Dominus ; quasi lupi , rapientes prædam
 ad effundendum sanguinem , & ad perdendas
 animas , & avarè ad sectanda lucra . Et quid ?
 si tandem eapropter tremendo illo lu-
 dicis fulmine percutiatur : Væ , qui præ-
 dabis , nonne & ipse prædaberis ? cum con-
 summaveris deprædationem , deprædaberis :
 pecunia tua tecum sit in perditionem . Qua-
 re instanter te admoneo , Venerande Domi-
 ne , ut non plus pecuniæ , quàm animabus stu-
 deas , quia Redemptor noster è Sacerdotis officio
 non requireret aurum , sed animas .

*In constit.
 S. Caro. c.
 Regul. 8.
 Avaritia
 valdè inde-
 cens Sacer-
 doti.*

*S. Bern.
 Ep. 2. ad
 Canon.
 Lugdun.*

*Ierem. 23.
 1. & 22.
 27.*

Isa. 33. 14

*Act. Ap.
 8. 20. S.
 Greg. Ep.
 ad Mari-
 an. Epis-
 cop.*

XIII. Alter scopulus sive Charyb-
 dis tantò periculosior , quantò in eum
 lon-

*Sic & præ-
 digalitas.*

S. Bona-
ventur.

longè plures Ecclesiasticorum im-
gunt, est superfluus, nimius, & im-
lis bonorum spiritualium abusus, & im-
sio, & prodigalitas: Væ enim, Abi-
Domine Deus! quanti hodie infelices
cerdotes ad sacros Ordines, & divina
steria accedunt, non Christo servire
corde, & corpore, sed deliciari, ditari,
perbire, luxuriari de patrimonio Christo
elemosynis populi quærentes; non vultu
Deo, sed impulsu à diabolo. Pro beneficiis
& dignitatibus decertantes, ut Ecclesiam
redditis in superfluitatis, & vanitatis
impendant.

S. Bern.

PHILOTH. Avaritiam equivo-
cè ac luxum in Dei Sacerdote
approbo: verùm quis interdicit
qui altari insevit, de altari & vultu
concedente Doctore Gentium? & quid
dem non nihil splendidius, genitum
lautius? aut, quid injustum est, si cum
na non rapio, diligentius mea servem
mea, vel amicorum, & consanguineo-
rum aliquando utilitati profutura?

1. Cor. 9.
18.

S. Amb. in
Luc.

XIV. THEOPH. Duomelle-
tores suis aculeis objectiones tuas
figant. Quid tibi (inquit primus)
piens deliciae sapiunt? quid divitiæ illas
delectant oculos, quibus mercaris tam
judicium, tam duræ temetipsum obliga-
tioni? Conceditur, ut, si altari deserv-

S. Bern. in
decl. super
Ecce nos
nos reli-
quimus.

figant. Quid tibi (inquit primus)
piens deliciae sapiunt? quid divitiæ illas
delectant oculos, quibus mercaris tam
judicium, tam duræ temetipsum obliga-
tioni? Conceditur, ut, si altari deserv-

altari vivas ; non autem, ut de altari luxurieris, inebrieris, pergræceris, & de altari superbias. Conceditur, ô Philothee, divitiarum possessio, sed non ab his possideri, at eas possidendo, contemnere, & non sibi, sed alijs possidere. Conceditur divitiarum affluentia, sed ne cor apponatur. Porro cor prohibuit apponere, non manum ; potestis itaque licitè bona Ecclesiæ possidere, si tamen eorum vos non reputaveritis Dominos, sed Ministros: ut pauperum necessitatibus erogentur. Conceditur, concedentè S. Ambrosio, si aliena non rapis, ut propria conserves ; sed ô imprudens, vel impudens dictum ! propria dicis ? quæ ? ex quibus reconditis in hunc mundum intulisti ? aut quænam nuncupas tua, præter propria patrimonialia ? Vota sunt fidelium, præter peccatorum, patrimonialia pauperum (definit Urbanus Papa) & ideo obligationes vocantur, quia non debent in alijs usibus, quàm Ecclesiasticis, & Christianorum fratrum indigentium converti. Nunquid tua possides ? (eloquitur Os Aureum) Res pauperum tibi sunt creditæ, ut in eleemosynam erogares, non in delicias absumeres. Omnia, quæ habet sacerdos, sunt pauperum, (docet Augustinus) idcirco quod superest : pauperibus dare non differat. Clamant nudi, clamant famelici, (& pro ipsis Bernardus) nostrum est, quod effunditis, nobis crudeliter

sub-

De altari
vivendum
non græ-
candum.
Concil.
Paris. 6.
l. 1. c. 18.
Biblioth.
SS. P. 10.
3. ex Con-
cil. Turon.

S. Amb.
loc. cit. in
Luc.

Beneficio-
rum reddi-
tus sunt bo-
na paupe-
rum.

Hom. 51
ad pop.

S. Aug. in
Ps. 119.

S. Bern:
Ep. 42.

subtrahitur, quod inaniter expenditur
 & quidquid accedit vestris vanitatibus
 Denique nostrum est aurum, & argentum
 (clamant & exprobrant peccatores in
 piacularibus flammis, aut in
 quod in arcis vestris reconditis, aut
 avaris sacerdotibus, aut dissipatis prodigi-
 bus, quod vobis datum est, ut peccata nostra
 redimatis: quare carnibus nostris
 turamini?

Super Ec-
 ce nos.

Pauperib.
 non dare
 quasi Sacri-
 legium est.

XV. Ergo res pauperum, (con-
 sapse citatus Bernardus) non pauperibus
 dare, & quidquid sibi Ministri, &
 sutores, **NON UTI QUAE DOMINUS**
 ultra victum, & vestitum accipiunt, per
 legij crimen esse dignoscitur. Quapropter
 meant, Clerici, & Ecclesie Ministri
 superflua, quibus egeni sustentantur
 rent, vel sibi appropriare, & corrumpere
 re per avaritiam, vel in usus vanitates
 que profanos dilapidare per prodigiosam
 tatem (ne dicam per hospitiorum
 dalosas frequentationes, aliosque
 tos usus) duplici iniquitate se obli-
 gentes, quod & aliena sibi corrumpunt
 & sacris ad vanitates abutantur. De
 liquo, ut mentem meam explicem
 Ecclesiasticis bonis in confanguinitate
 impensis, vel impendendis. Illud
 mune & gravissimum Ecclesiasticis
 penè omnium onus est, & heu!

timis proximæ ruinæ cauſa, quod (uti
 est apud P. de Ponte)

„Cùm Factor rerum privavit ſemine
 Clerum;

„Ad Sathanæ votum ſucceſſit turba
 Nèpotum:

Seu, quòd Clerici propriâ ſobole carentes, ex Dei instituto, ut ſuo Sathanas voto potiatur, ijdem ordinariè nepotum ceterâ prægraventur, aut aliorum propinquorū moleſtijs. Quo caſu ex Cō-
 cil. Trid. ſequens Philoteis porrigitur in-
 ſtructio: *Ne res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent: ſed ſi pauperes ſunt, ijs ut pauperibus diſtribuant.* Aſſentitur melliſſimus ille Mediolanenſis Archipræſul: *Est & illa probanda liberalitas, ut proximos ſeminis tui non deſpicias, ſi illos EGERE cognoſcas: quemadmodum è contra deteſtanda crudelitas, vel intra loculos includere ſalutem inopum conſanguineorum, & tanquam in tumulis ſepelire vitam pauperum ſuorum; vel hiſce deſiſtis, in alienos omnia, & maxime in divites, & potentes ſæculi, ex ſplendida prodigalitate profundere, quod non eſt niſi in Danaidum dolia aquam comportare. Experieris enim certo certius, te in extrema aliquando neceſſitate cujuſdam malignantis fortunæ, neque calicem aquæ frigidæ à ſimilibus*

*ſeſſ. 25 c. 1. de Re-
 form.*

*Quomodo
 liceat bona
 Eccleſ. pro-
 pinquis
 dare.*

*S. Amb 1.
 i offic. cap:
 30.*

sperare posse, imò non nisi vultu
sinu fovisse.

XVI. Ad ultimum memora-
clesiastice, memento Religiose
antiquorum; cogita generationes
gulas tuorum Antecessorum, &

*S. Ioan. Damas in
h'ist. 10-
saph. cap.
12.* cernes eorum vitæ caelestis fastidium
am firmis mentis oculis rerum vanitatem
& voluptatū inconstantiam reprobam
nem suam fame, siti, ac vigilijs con-

Contemp-
tus divitia-
rum in san-
ctis Presby-
teris, Mar-
ciano, &
Felice No-
lano. Spectate Sacerdotes Dei altissimi
cite à vestro consorte Marciano
bytero utilem divitiarum ac bono-
ulsum & impensam; dum ille pro
dibus, ac bonorum patrimoniorum
hæredibus egenos adoptavit.

*Polland in
Vit. 10.* vestro confacerdote & Martyri
Ian. n. 8. Nolano pro illatis temporalium
non contristari, pro recuperandis
litigare: pro residuis vestris, pro
in societate assumere, velut ille
omnibus suis bonis spoliatus, &

*Idem ad
14 Janu.
n. 15.* persecutione, nunquam ablata, in
nitus, reperijt, sed unico agello
tulo contentus, eorundem fructibus
egenis communes habuit.

XVII. Imitemini denique
conditione vestra, & modulo
num illum & verè per omnia
giosissimum Antistitem CAROLUM
qui rejectis duodecim Abbatibus

*S. Carol.
Borrom. di-
vitiar. con-
emptor.*

que nobilissimis titulis, & officiis (qualia fuere: summi Pœnitentiarii Romæ, Archi-Presbyteri S. MARIÆ MAIORIS, Ducis Auriacensis, Protectoris Portugaliæ, Germaniæ inferioris, diversorum Ordinum, & Congregationum Regularium &c.) Ecclesiasticos quoque redditus ad centies mille annuos coronatos generosissimo non solum contemptu dimisit, unice ad suos, & pauperum usus retentis laboriosissimi Archiepiscopatus Mediolanensis proventibus. Sed & quadraginta aureorum millia ex vendito Britano Principatu persoluta, ne uno quidem die in ædibus asservare, vel retorto contueri oculo dignatus est, quin omnia actutum pauperibus erogari præcepit: lautitias verò, ac rerum superfluitates adeò exosus, ut singulare abstinentiæ prodigium nuncupari queat, illud vobis quàm maximè commendandum subjungens; abstinere se à cibo & potu, non tam temperantiæ virtutis intuitu, quàm ob assequendam, & integre retinendam pastoralium functionum facilitatem.

Largus in
pauperes.

XVIII. Non minùs adeste vos quoque Religiosissimi PP. & alterum Carolum Villariensem Monachum pro

Carolus
Villariensis
asper in visu.

S 2

ex-

exemplo vobis statuere, qui de
 lissima Germanorum pro sapia or
 cum sapius ab alijs interrogaretur
 modo fabarum jam, atque pilor
 alijsque malè preparatis cibis vit
 leraret in Monasterio, prius omni
 licijs assuetus in mundo; respondi
 piperis grana se omnibus cibis pe
 cere, quibus eos valde saporat
 deret. Primum esse laborem assue
 Alterum longas vigilias. Tertium
 recogiter, sapidiores cibos in
 paupertatis expectandos non esse.
 imitari studete, observandi sum
 alijs dispensatores frugales, & d
 pro vobis verò modico contenti
 discite, aut pergite, sacram auri
 perfluitatum famem pià fraude tan
 obsonare in via, donec cælestium
 rum affluentijs perfruamini in Pe

MEDITATIO XVII

*De Paupertate Spiritus, seu
 luate ac vitæ estimatione sui
 ejusque conditionibus.*

*Text. Re-
 gul. Prolo-
 gi.*

Timentes Dominum, de bonâ obli-
 tia sua non se reddant elatos,

se bona non à se posse, sed à Domino fieri existimantes, operantem in se Dominum magnificant. Malum verò semper à se factum sicut, & sibi reputent.

c. 4 Instrum. 43.

Præludium. Imaginare tibi miserabilem Lazari mendici, famelici, nudi, ulcerosi, & sanie fluentis ante januam divitis jacentis speciem.

Luc. c. 16. v. 20.

Punct. I. *Consid.* Christum, illos pauperes, dixisse, esse beatos, qui tales sint SPIRITV, per voluntariam humilitatem, & vilem sui ipsius existimationem mediante, cognitione, 1. infinitatis absolutissimæ sui Creatoris in magnitudine, potentiâ, majestate, immensitate, sapientiâ, aternitate, & incommutabilitate &c. 2. Sux e contra propria vililitatis, infirmitatis, ignorantix, corruptibilitatis, mortalitatis, & totalis nihilitatis. 3. Conditionis sui corporis, in quo nihil habet nisi cinerem, vermem, horrorem, fœtorem, & finalem putredinem. 4. In omnium suorum sensuum organis, nihil præter meras sordes, fæces, & plurimos defectus.

Alia paupertas Spiritus, humilitas.

Inspiciendo defectus corporis.

Quid ergo superbis pulvis, & cinis, cuius conceptio culpa, nasci pœna, & gemus, vivere miseria, mori angustia, post mortem vermis, & cibus vermicum?

S. Bern. l. medit. cap. 3.

Punct. II. *Consid.* Quid homo sit in
S 3 ani-

Et anima. anima, ejusque potentij. 1. In intellectu, nimirum insipiens, ignorant, libilis, cæcus, & erroneus. 2. In memoria labilis, vagus, immemor & beneficiorum &c. 3. In voluntate proprius, appassionatus, impatient, contumax, superbus, contumax, spiritui, rationi contrarius, sensualis & carnalis. 4. In anima verò corrupta, foedata miserabilior cæco, clauduro, surdo; leproso, damoniaco deterior, & ingrator bestijs. 5. In bonis etiam bonis suis operibus tardus, piger, negligens, distractus, incuriosus, remissus, tepidus, inutilis. (Exemplum in singulis.)

O Deus meus! apparebo in conspectu tuo, & loquar ad te, cum speraveris & cinis? si me amplius reputaveris, stas contra me, & dicunt testimoniorum iniquitates meæ, nec possum conturbare, quia in veritate nihil sum, nihil, & merum peccatum.

Pnnct. III. Confid. Hanc paupertatem requirere triplicem humilitatem. 1. Cordis: desiderando gaudendo vituperari, vilipendi, humiliari, suppressi; humilem esse, & humilem nolle videri, in laudibus non extolli, in vituperijs non irasci, in correptionibus, vel adversitatibus non indignari.

Humilitas
cordis, oris,
operis.

bona, quæ in se viderit, Deo applicare, in illis non sibi complacere, mala verò sibi soli imputare. 2. Oris: in nullo gloriando, ostentando, alios contemnendo, iudicando, carpendo, criminando, aut se excusando, sed semper, & ubique se potius accusando, aut humiliter tacendo. 3. Operis: in incessu, oculis, habitu, conversatione, & occasione quâcunque modestiam, morum compositionem, & submissionem præferendo, vel propter Deum subijciendo se Superioribus; æqualibus amicabiliter conformando; & inferioribus affabiliter condescendendo. (Super hæc examina te. &c.)

Mitis, & humilis IESU, utinam hæc omnia corde, ore, opere exequi possem, uti frequenter intendo: vide humilitatem meam, laborem meum, & adjuva, quæso, infirmitatem meam maximam &c.

Rursus igitur firmissimè propono, humilitatem toto mentis conatu amplecti, omnem de bonis actibus fugere elationem, stare in omni bonorum actuum observantiâ cum timore Dei, ipsius sanctissimo nomini omnem, & solam gloriam attribuere, Deumque, si quid boni in me, vel alijs mihi commissis præstitero, per me, & in me indig-

dignissimo operantem magnificare,
malis autem me solum confundere
fiat: sic precor, & rogo &c.

CONSIDERATIO I. A
TEMERIDIANA.

*De Sanctorum perfecto contemptu
rerum mundanarum.*

Gerf l. 2. **S**ancti, & amici Christi omnibus d
f. 28. n. 3. dignitatibus, honoribus, amicis, &
natis renunciabant, nihil de mundo
cupiebant: vix necessaria vite
corpori servire etiam in necessitate delib
Pauperes igitur erant rebus terrenis
valde divites in gratia, & virtutibus
egebant, sed intus gratia, & consolat
reficiebantur. Mundo erant alieni, sed
proximi, & familiares amici.

CONSID. II.

De illorum victus asperitate

Id. ib. n. 2. **Q**uam strictam, & abdicatam
SS. Patres peregerunt! pro magno
cedine contemplationis etiam oblivio
dabatur necessitas corporalis refectio
mino servierunt in fame, & siti, in frigore
& nuditate, in labore, & fatigatione.

vigilijs, & jejunijs, in orationibus, & meditationibus sanctis.

DIGRESSIO XII.

De humilitate, & vitijs ipsi contrarijs.

THEOPHOBVS.

(1.)

Post exactam paupertatis, & frugalitatis, quæ in temporalium rerum omnimoda abdicatione, vel contemptu saltem consistit, superest de altera ejus parte, quæ paupertas spiritûs vocatur, differere; nam paupertas illa, quæ nec habet, nec habere quidquam desiderat, collateralem adjunctam sibi quærit paupertatem, VIDELICET SUPERBIE LATENTIS CONTRITIONEM, ut, qui membrum Dei est, pauper sit spiritu, id est, humilia, & abjecta de seipso sentiat, & judicet; non applaudat sibi, nec infletur de quocunque dono, aut talento naturali, vel supernaturali, spiritali seu temporalis, sive animæ sive corporis cælitus sibi concesso. Et certè si viam salutis com-

S. Bern.
serm. 2 in
Coen. Dom.

Est certissi-
ma via fa-
lutis.

compendiosissimam quæritis, vel
tot viarum diversitates certissimam
quit Hipponensis Præsul) prima ex
lis est humilitas, secunda humilitas
tertia humilitas, & quoties iaterre
res, hoc dicerem, non quòd alia
sint præcepta, quæ observentur, sed
si humilitas omnia, quæ bene fiunt,
præcesserit, & comiteretur, & subsequeretur
jam tibi de aliquo bono facto gratias
totum extorquet de manu superbia
tia quippe cætera in peccatis, superbia
etiam in rectè factis timenda est,
la, quæ laudabiliter facta sunt,
laudis cupiditate amittantur.

Consistit
in cognitio-
ne sui ip-
sius.

II. Ut verò perfectè cognoscatur
quo humilitas consistat; noveris
mam illius basin, ac fundamentum
intellectu collocatum esse, sive in
fecta, & propria sui ipsius, suarum
imperfectorum, atque defectuum
spiritualium, quàm corporalium
nitione, quòdque adeò nihil ex suis
ribus possit, ut non modò nec verbo
IESVS, testante Apostolo, prole-
queat sine gratia Dei, & Spiritu
cto, sed insuper omni momento ab
divino influxu in nihilum cum anima
& corpore prolaberetur. Hæc præ
intellectus cognitione, incipit homo
actus, & affectus voluntatis sese vult

1. Cor. 6.
12. v. 3.

& nihilum æstimare, omnibus Dei donis indignum, & non nisi pœnas, plagas, opprobria, vilipendia, tanquam mundi peripsema, promeritum: fitque, ut in bonis operibus se non extollat, minimè sibi in ijs complacet, divinæ voluntati perfectissimè conformare se studeat: ac pro Dei amore omni obedientiâ se subdat majori, æquali, & infimo: in duris, & contrarijs rebus, vel etiam quibuslibet irrogatis injurijs, tacitâ conscientia patientiam amplectatur, in omnibus non nisi operarium malum, indignum, & reum se omni hora de peccatis suis, jam se tremendo judicio Dei præsentari existimet.

Porro humilitatis praxin sequentibus observationum punctis tibi demonstro.

III. *Primò.* Omni conatu humilem esse, ac semper; sed nunquam humilem velle videri, aut prædicari. *Secundò.* Omnibus, etiam inferioribus se indigniorem reputare, nullique prorsus præferre. *Tertiò.* Omnem contemptum, ignominiam, & vilem apud alios de se existimationem non modò hilariter & patienter sufferre, sed ultrò etiam appetere: nam, qui agrè fert vilem de se hominum opinionem, talis, etiamsi miracula faceret, non est perfectus. *Quartò.* Ab omnibus libenti animo

Ac vili æ-
stimations.

Regul. 6.
7. gra. 3.
¶ 4.

Ib. gr. 12.

Praxis &
gradus hu-
militatis,
S. Bern.

serm. 16.
in Cantie.

S. Thomæ
Aquin.

mo

mo velle discere, & doceri, quam
 sibi ipsi plus alijs, vel sufficienter
 re videatur; ita Divus Chryso-
 stomus non erubuit ab aniculâ ob-
 jiciente nimiam suorum conceptuum, &
 munitati inutilem sublimitatem,
 concionandi modum doceri. *Quintò.*
 Neminem judicare unquam, aut
 demnare erroris, præterquam se
 continuè, magnum propriorum
 etuū catalogum suis oculis præferen-
 do. *Sextò.* Nec in proprias suas
 jactanter efferri, nec laudibus
 extolli, vel illas appetere, aut sibi
 placere, quasi aliquid sciat, vel magis
 in se, vel alijs fructus fecerit, nam
 erit doctior, vel in vita perfectior,
 et plurium, & longè plurimarum
 rerum ignorantia & multis primi-
 tum imperfectionum navis se laborat
 comperiet. *Septimò.* In adversis,
 probrijs, irrisionibus, illusionibus,
 vexationibus, aut contumelijs sibi illatis
 non excandescere, non vindictam
 minari, vel meditari, non in iram
 erumpere, sed piâ taciturnitate & pa-
 tientia sufferre. Nusquam igitur in
 mas ferveat, nusquam fumum ex-
 let, cervicem erigat, alijs arroganter
 præferat, nusquam vanè de suis talen-
 tis sibi complacet; illa enim reverè

*sua, sed Dei sunt, solum peccatum in se su-
m est.* *Blas. in
Reg. spir.*

IV. Quod utinam assidue cogitare staderet, quisquis in primis religionum recenter, & modice a sæculi vanitate, & moribus conversus, sive ex proprio superbiæ spiritu, sive diaboli, ejusmodi ad meliorem frugem redactio instigantis suggestione seductus, si quando insigne alicujus boni operis ovum peperit, mox illud gallinarum more decantat, & quasi phylacteria sua dilatans, dicit: *Dives sum, & locupletatus, devotus sum, diligens sum, perfectus, & jam penè sanctus sum &c.* & nescit, quia *miser est, & miserabilis, & pauper, & cæcus & nudus; imò ineptus in hoc, & puer, & infans.* Vidisti quandoque, **MONOPH.** pueros pannosos propter unam exilem rubeam ligulam lacertatæ manicæ affixam, sive novam laciniam veteri vestimento assutam, valde se pulchros, & decoros existimare, circumquaque aspicere, sibi complacere, & ostentare, gloriari, & credere se ab omnibus eapropter conspici, placere, atque laudari. Quis nisi æquè infans infantilem gloriolam rideat, ne dicam, stultitiam? At certè vana gloria luos sequaces istis simillimos reddit, dum videntur sibi coram Deo magni devotione,

*Stultitia
propriæ
complacendi
in bonis
operibus.*

*Apoc. c. 3.
v. 17.*

*Trith. 11.
1. de 1. re-
gio. claus.
n. 1.*

*Illius pue-
rilicas,*

*Idem**serm. 6. de
cognit. gra
via spirit.*

ne, atque præcipui, perfecti, & stulti, sensibilem in orationibus devotionem habentes, & lacrymantibus oculis jam Dei familiarissimos amicos se putantes, cum tamen in passionibus suis animalibus necdum sint mortificati, quid enim illæ devotiones exterrere nisi rubra ligula, seu nova lacinia veteri centoni, & homini vetusto, etiamnum mille defectuum centonibus suturo superinducta?

V. Huic puerilitati accedit & terra vanæ gloriæ, & elationis miseræ, & stultitia, & stultissima miseria, quæ ubi sæculares per rapinas, usuras, & luxurias, carnis voluptates, adolevit, saltem per bonum utile, & delectabilem seipsum in perpetuas flammis præcipitant, hæc ipsa suos quoscunque devotos, sed vanæ gloriæ cupidos per summum mundi contemptum, pauperitatem, obedientiam, castitatem, penitentias suas austeritates, vigiliis, flagellationibus, inediis, jejunia; per orationes, & asperas mortificationes post mortem, tanquam è purgatorio strali eductos, æternis ignibus mancipat. Unde propriissimè, mater gehennæ est gloria ignemque illū vehementer accendit, memque pestiferum confovet. Verum adhuc honorificè de vana gloria lo-

illam ambientes
sunt alijs
peccatoribus
miseriores.

*S. Chrys.
hom. 35. in
Epist. ad
Corinth.*

tus sum, siquidem illa furtum est, & rapina omnium simul & semel thesaurorum, meritorumque gratiæ, & gloriæ. Vnde rectissime à Divo Bernardo vocatur proditor, occultus suffossor, negotium perambulans in tenebris, & sagitta leviter volans, leviter penetrans, sed non leve vulnus infligens: malum subtilissimum, secretum virus, pestis occulta, doli artifex, mater hypocrisis, virtutum exinanitio, laborum dispersio, sudorum perditio, thesauri proditio, infidelitatis proles, & omnis tinea sanctitatis.

VI. PHILOTH. Existimârim, illam etiam furtum idcirco esse appellatam, quia se immiscet bonis operibus, & non per ostium, sed furum, & latronum more, quasi aliunde, & clanculario subintret in ovile humani cordis, ac rapiat, perdat, & maceret omnem rectam, puramque intentionis fœrum. Ita enim mihi contingere solet, dum vel actum privatæ devotionis, vel publicæ erga Deum charitatis, aut officij mei perficio, radicem meæ intentionis inspiciendo, cognosco quidem me soli Deo placere voluisse, sed huic eidem intentioni, quâ Deo placere contendo; FURTIM se, nescio quomodo, intentio humanæ laudis interserit, quod cum postea tardius

Quale malum sit vana gloria.
S. Bern. serm. 7. in F. qui habitat.
S. Cypr. l. de tent. & jejun.

Furtivè subintrat in bona opera.

dius discerno, inuenio me aliter agere
quam sciam, me inchoasse. Farendum
igitur, quod rectam intentionem
solum Dei beneplacitum quaerit, quod
nunquam intentio minus recta, quod
donis Dei hominibus placere cupit,
sidiando comitetur: Si vero hanc
adverteris miserentis Dei gratia pro-
fusa, ecce mox aliam deteriore vexa-
tionibus meis ita insulurrante: Eugeni-
ge: bene fecisti, quia gloriam con-
vicisti: adeoque mihi continua cura
na, & utinam non rara victoria.

Affidua
pugna cum
illa.

VII. THEOPH. Optime
ris: & gaudeo, te jam virtute ex-
tiorum spiritualium eod processisse.
tentationibus diabolicis ad gravia pe-
ta immunis, per Dei miserentis gra-
de bonis operibus impugneris,
non tua solum, sed te longe quae
sanctorum hominum pugna est:
det enim desperationis spiritus,
videt multiplicari peccata, Cencos

S. Zosimas
tentatus
vanam gloriam

Polland. in
Vit. S. M. a
ria Egypt
z. Apr. n.
z.

verò gaudet, cum virtutem multi-
cari videt. Beatissimus Zosimas Sa-
dos, cum quinquaginta tres annos
sanctè vitam solitariam exegisset,
modi vanæ gloriæ cogitationibus
stebatur: Putasne in terrâ est Monachus
qui possit me docere aliquid novum pa-

ercitationis genus, quod necdum ipso opere
 expertus sum? Aut erit in eremo quispiam,
 qui me præcedat bonis operibus & sanctita-
 te? Ad hæc talis vox ad eum allapsa est:
 Bene certasti Zosima, verum nemo est, qui se
 perfectum dicere possit, iustusque Monaste-
 rium quoddam apud Iordanem ingredi,
 longè majora & sibi incognita perfe-
 ctionis cœlestis exercitia fieri conspexit,
 & didicit. Sed & S. Gregorius Mag-
 nus ille Ordinis & Orbis splendor, eo-
 dem à te supra recensito modo hujus
 hostis insidias expertus est: & ita de
 se sanctissimus confessus est Bernardus;
 qui aliquando per suggestionem à dæ-
 mone laudatus, quàm insigniter, &
 fructuosè pro concione diceret, is au-
 tem ab hoc nihil ad superbiam move-
 retur, & idcirco quatinus malig-
 nus spiritus tentationē mutans suggere-
 ret: *Cessa, cessa, nihil est, quod agis: diä-*
bolum hisce verbis abegit: Propter te
non cepti, propter te non finiam. Quoties
itaque vos malus Genius animi elatione
impugnat, toties eundem, aut illo
veteris quondam Anachoretæ responsò
dispellite: Avertantur statim erubescetes,
qui dicunt mihi: Euge, euge. Aut stultis
extollentiæ cogitationibus arma humi-
liratis obijcite, & frequentissimè intra
vosmetipsos replicare illud Apосто-
li: quid

Sic etiam
 S. Gregor
 Mag.

Et S. Bern
 ard.

Ps. 69. 43

Modi resi-
 stendi va-
 næ gloriæ.

I. Cor. 4.
7.

li: Quid habes, quod non accepisti? Quod accepisti, quid gloriaris, quasi non accepisti? Certè non movetur diabolus, abscedat, nisi unde torquetur; perterret vos vigilare, jejunare, & orare, sed hæc omnia ipsi nõ sunt credenda, si vestram conversationem militas non commendat; at si commoverit, vos magna facere, & de humiliis sentire: jam certè commoveretur, quoniam vestris virtutibus & humilitate, quam ipse nec ferre potest, nec tolerare, ipsius faceremur maximoperè torquetur. Hæc autem munus humilitatis hostem expugnandum sufficiant.

S. Greg.
hom. 17. in
Luc.

Aliquor.
Clericor.
ambitio.

VIII. Alter est, elata quædam mentis arrogancia, humani respectus & litigiosæ reputationis ambitio, de quo illa gravissima Sancti Gregorij Magni lamentatio procedit: *Lucum majus præjudicium, quam à sanctis tolerat Deus, quando eos, & aliorum correctionem posuit, dare deinde exempla pravitatis cernit. Quando ipsa ta compescere debuimus. Nulla enim lucra querimus &c. humanam verò ambitionem intentam mente captamus. Eo ipsa quæ teris prælati sumus, ad quælibet majorem licentiam sumimus, & salutem benedictionis ministerium vertimus ad*

TIONIS argumentum. Et planè non
 leviter dolendum est, apud nonnullos
 præsertim juniores Sacerdotes invales-
 cere, ut intrent in Sanctam Ecclesiam,
 per speciè regiminis gloriam affectantes
 honoris, videri Doctores appetant,
 transcendere ceteros concupiscant, pri-
 mas salutationes in foro, primos recu-
 bitus in cœnis, primas in conventioni-
 bus cathedras concupiscant, sed tantò
 minus susceptæ curæ pastoralis officium
 queant adimplere, quantò vel ad hujus
 humilitatis magisterium ex sola elatio-
 ne, & aucupato hominum favore, non
 autem divinâ vocatione pervenerunt,
 vel in eodem non ministrare, sed mi-
 nistrari, timeri, adorari, aut prædo-
 minari se extollendo, indignando, ter-
 rendo, minando, exostulando, at-
 que conviciando quærent, velut ipso-
 rum ministerium non humile, pacatum,
 placidum, mite, ac divinum, sed tri-
 butum quoddam, aut civicum munus,
 imperium turgidum, & regnum inflatum
 pompis, ac insolens foret, regno Manli-
 no, aut despotico similis, quàm pa-
 storali, sive paterno. Meminerint,
 quæso, tales, quòd forma Apostolica
 hæc est, ut dominatio interdicator, in-
 dicatur verò ministratio, ac sentiat qui-
 T 2 vis

Idem
 hom 27?
 in Evanga

Isid. Pelus
 de grad.
 humil. & c.
 42.
 Sacerdotes
 quærant
 magis ama-
 ri, quam
 metui.
 S. Bern. l.
 2. consid.
 c. 9.

vis Sacerdos, impositum sibi esse
sterium, quo amari; non datu
perium, quo metui debeat.

IX. PHILOTH. Si pauca qu
licet. Quid, obsecro, censes de mo
quorundam Clericorum, aut etiam
cerdotum exotico incessu, habitu
mâ, ac vestitu? quo similiores
& ioculatoribus, quàm Sacerdotibus
ab ipsa etiam plebe, nedum à
prudentiore, ipsorum, nescio, an
superbiam, an verò ridendam
& exhibendam vanitatem trad
dijudicantur.

THEOPH. Dicam, quod
quòdque te ipsum valde prudente
sere, ex tuâ propositione adverte
cam, quamvis id ipsum quoque
dicere dubitem: quòd serpat hodie
tida quædam tabes superbix per
corpus Ecclesiæ, & quò latius, et
ratiùs; Sacerdotes nimirum, &
dam vix inter Levitarum numero
censos, debitæ gravitatis, honest
decoris, ac majestatis oblitos, non
reri in publicum prodire, vel con
strata, & sive per artem, sive imper
pulveres comprâ cæsarie nullâ appo
te clericali tonsurâ: vel turgentibus
prominentibus è subtiliori tela de
tiji, & ad manus defluentibus manibus

S. Bern.
serm. 33.
in Cant.

Indecorus
aliqui Cleri
cor. habi
tus.

non paucos adeò laxis, dissutis, & penè integro palmo ultra vestem Clericalem protensis laciniatis, ac fibulatis caligis, non præcingentes juxta Dei mandatum lumbos, sed incompositos, solutos, discinctos, ac ita verissimè dissolutos, ut jures, illos in theatrum, aut histrionicam scenam procedere, comicum, aut ludionem acturos. Alios etiam intueri licet, nimum exquisitè comptos, nitidos, circummictos varietatibus, tanquam sponso procedentes de thalamo suo. Inde videas splendidas mensas, cibos, & scyphos; inde cytharas, & tibias & lyras; inde redundantia torcularia, & promptuaria plena eructantia ex hoc in illud. Sed unde illis (interrogat Bernardus loc. cit.) exuberare existimas rerum affluentiam, vestium splendorem, mensarum luxuriam, congeriem vasorum aureorum, & argenteorum, de bonis Sponsæ (scilicet Ecclesiæ) inde est, quòd illa pauper, inops, & nuda relinquitur facie miserandâ &c. Hæc ille.

X. Dixi, quod censeo: dicant SS. PP. dicant Canones, sive statuta, quid de istis censendum. Quid tibi de his videtur Ambrosi? Quòd sint insipientes, si credant, per hoc se inter alios esse altiores, si vestem induerint clariorem, verbi gratiâ,

T 3

casto.

Idem.
serm. 1.
Cant.

Et serm.
33.

Clerici
splendidi,
Ecclesia
pauper.

Notabilis
sententiæ
SS. Patrum.
S. Ambr.
de dign. Sa.
cerd. c. 4.

Concil.
Const. sess.
43.

S. Hier.
Ep. 22. ad
Eusto.

Contra va-
num vesti-
tum Cleri-
cor.

Aug. l. 2.
de serm. D.
in mont. c.
1.

S. Bern. in
Apol. ad
Guil.

Graviores
censuræ S.
Bernardi.

S. Bern.
Ep. ad
Henr. Se-
non.

Idem
serm. 1. in
Cano.

castorinam & sericam. Quid Concil. C
trahente? Specta in vestibus forma
fastiæ honestatis, plurimi delectant
deformes; ergo deformes, dum qui
esse formosi? Quid placet de his
ronymo? Quibus omnis cura de vesti-
bene oleant & niteant, tales cum
sponso magis existimato, quam Cl
Quid tu Augustin iudicas? Qui immo-
to cultu corporis atque vestitu, vel
rum rerum nitore præfulget, facile
citur rebus ipsis, pompærum seculi
tator. Verum quid de his S. Bernar
Vanum cor vanitatem ingerit corpori,
terior superfluitas interioris vanitatis
cium est.

XI. Sententiæ hætenus utro-
lenes. Sed quid ultra Bernardi
indumenta animi molliem aperte
non tantum curaretur corpus, nisi præ-
glecta fuisset mens inculta virtutibus.
ne sufficit tuæ censuræ? minime
ultra: Cernitur in nonnullis Sac
vestium cultus plurimus, virtutum
lus, aut exiguus. Non Christi signa
hæc, muliebria potius esse noscuntur
Sint muliebria, quid tum, si sic
Clericis placet? Atqui sic eos ornari
est ornare spensam (live commissam
cielam) sed spoliare, non est

sed perdere, non est restituere, sed proster-
nere, &c. mactare, & devorare. Sed
nonne habitus nitidus Sacerdotis est in-
gens honestas, decor & statui illustri,
nobili, omnibusque sæculi statibus emi-
nentiori conveniens? Bernarde, ne ni-
mis rigidè: Dixi & dico, replicat ille:
Si quid in habitu, gestu, incessu à Sacer-
dote præfertur nisi grave, moderatum
pietate, ac religione plenum, totum
quod video, est meretricius nitor, histrio-
nicus habitus, & apparatus.

PHILOTH. Satis aculeata & amara
videtur tam mellifluæ linguæ censura:
sed quid circa hæc promanat ex illo au-
reo sacræ eloquentiæ flumine?

THEOPH. Quid ex auri fluvio nisi
aurea fluentia, quid ex ore aureo, nisi
verba exspectas aurea? attende. Talis
cultura corporis cura, est meretricijs amoribus
implicatorum, ac perditorum scænicorum, men-
tisque deploratæ hominum. Quos proinde
si Sacerdos aliquis, Lux mundi, & Sal
terræ nuncupatus, sæculari (quod absit)
levitate ductus æmulari non abhorret,
præterquam, quod Sacerdotij majestas, at-
que dignitas passim apud plebem non aliam
ob causam vileat, contemnatur, & prope-
modum concidat, quàm propter multorum
Ecclesiasticorum levem, & minùs probatam
vitæ, & Habitûs rationem: extimescat

S. Chryso-
stomi gra-
vissima.

Consti-
synod.
Diœc.
Const.

Bern. serm.
33. in
Cant.

saltem terribilem illam sœpediti
nardi censuram: Qui honorati incedunt
bonis Domini, & Domino honorem
deferunt, at suismet vanitatibus ve
cant, hi Ministri Christi sunt, sed
Anti-Christo.

XII. Metuant pariter illum

Pœnæ gra-
ves contra
tales Cle-
ric.

Concil.
Matiscon.
can. 5. An-
no 581.

In summâ.

Non por-
tantes ton-
suram & ha-
bitum de-
centem.

Apostatis
accensentur.

Qualis ha-
bitus de-
centis?

nem: Nullus Clericorum, sagum, aut
menta, vel calceamenta secularia; nisi
Religionem deceant, induere præsumat.
CV S à seniore ita coërceatur, ut
dierum inclusione detentus, aquâ
& modico pane diebus singulis sustentetur.
Horreant demum id, quod ex SS.
nonum Decretis concludit S. Rayn-
dus, his verbis: Nunquid Clerici secularium
qui non portant coronam, vel Tonsuram
vel Habitum congruentem &c. sunt
mero salvandorum? Ad hoc licet aliqui
dalizentur, volentes applaudere sibi in
gatis, & dicentes, omnia Iura, que
hoc emanaverunt, esse de consilio intelligenda
dico, quod non, cum enim protali apostasia
pœna gravis & multiplex imponatur, non
quod non est consilium, sed præceptum.
ce apostasiam vocat, non portare o-
ronæ tonsuram, aut habitum congruentem.

PHILOTH. Sed quis tandem co-
setur habitus iste congruens? Quæ
vestimenta Ecclesiastica?

THEO

THEOPH. Respondeat tibi breviter

Bernardus: Illa, in quibus nihil possit notari
novitatis, nihil superfluitatis, nihil vanita-
tis, nihil quod pertineat ad superbiam & va-
nam gloriam.

S. Bern. de
Mod. bene
viv. serm.
9.

XIII. Tempus est, ut à calce ad
caput revertamur, & quia Divinus sa-
pè Bernardus per hanc totam dissertatio-
nem potissimum Magisterij Cathedram
tenuit, vanitatis ac superbix probra,
fastus & arrogantix dedecora, indecen-
tis in Clerico vestitus propudia, & vanæ
gloriæ damna exponendo: eundem vo-
bis pro absolutissimo perfectæ humili-
tatis speculo propono, & quidem ta-
cendo repudiatas ab eo complures Epif-
copatum dignitates; delatos ubi vis ho-
nores, applausus, encomia; adeo in
sui nihili abysso absorptus fuit, ut quam-
vis ob splendidissimos quaquaversum e-
micantes sanctitatis suæ radios, & patrata
quotidie miracula totâ passim Europâ
famosus impedire non posset, quin ve-
stigij ejus acciderent, ea deoscularen-
tur, certatim pilos vestium illius velli-
arent, soloq; tanti viri visu, vel tactu sese
beatos existimarent, in tanto tamen ap-
plaudentium accursu nunquam aliud de
se senserit, aut dixerit, quàm se O P E-
R A R I V M I N D I G N V M omnipo-
tentis Dei esse. O summum humilis de
fe

Humilitas
S. Bernardi.

Vana gloria fugien-
da.

se æstimationis prodigium! Quis vestrum præsumat, nova, & alta sapere, jactare, ostentare? Procul, ô Sacerdotes pars Domini-ssima indole vestra! procul, Religiosi ab insituto, à mentibus, ore, actibus vestris, omnis super-animositas, arrogantia, fastus, affectus levitas. Insistite totis viribus omnis humanæ gloriolæ vanitas, vanitatis cupiditas, omnium vitæ pestis, omnium meritorum rapina, gloriæ Dei furtum sacrilegum, in- nibus deinceps functionibus vestris motissimè proscribatur.

MEDITATIO XVII

De utraque Paupertate am-
plè, ex exemplo CHRISTI Do-
mini.

Textus Re-
gul. c. 7.
gra. 7.

SEPTIMUS Humilitatis gradus est: In omnibus inferiorem se, & viliorum solum suâ linguâ pronunciet, sed intimo cordis credat affectu; humiliatis, dicens cum Propheta: Ego autem sum mis, & non homo.

Prælud. Imaginare tibi pauperem nudum, & despectum IESVM.

è eunis vagitu suo, seu de Cruce tibi clamantem: *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* *Ioan. e. 13. v. 15.*

Punct. 1. Confid. Corporalem Domini IESV paupertatem, quam pro cælo, throno, corona, sceptro, purpura, divitijs, gaudijs, & voluptatibus elegit. 1. In nativitate extremam inopiam, stabulum, bestias, præsepe, stramen, laceros panniculos, famem, & frigus. 2. In vita summam austeritatem, eleemosynas, jejunia, vigilias, labores, pernoctationes in oratione. 3. In morte extremam nuditatem, flagella, spinas, crucemque, ut non haberet, ubi caput reclinaret.

Extrema Christi paupertas.

Et non pudeat, sub Rege paupere, & nudo militem cupere mollibus vestiri, cubare, cibari, potari, abundare? non pudeat, sub capite spinoso membra esse delicata?

Punct. 11. Confid. Ipsius quoque paupertatem spiritûs, infimam humilitatem, quâ, cum in forma Dei esset, voluit 1. In nativitate exinaniri in formam servi, infantis, peccatoris, fugitivi, discipuli, subditi. 2. In vita, vivere ut mendicus, fabri filius, reputari ut blasphemus, dæmoniacus, prosterni ad pedes discipulorum in genua, illos lavando, tergendo, deosculando, etiam erga suum

Summa eius humilitas. *Philip. 2. 6.*

suum proditorem Iudam. 3. In manus capi, illudi, calcari, flagellari, contumeliam, demerari, crucifigi, ut mancipium, et in manus, malefactor, & latronum putamus.

O prodigia humilitatis! O humillime, qualia mihi dedisti exempla! Absit ergo a me, ut ego velut culus me velim magnificare superbia, vel ambulare in magnis in spiritu, sed elegi mihi, abjectissimus esse in domino tua, & viliozem me omnibus putare.

Hæ virtutes sunt bases perfectionis.

Punct. III. Confid. Christum hanc vitam paupertatem idcirco voluit primam, & totius vite sue sanctificationis. 1. Quia revera omnis perfectionis est principium. 2. Ut hominum moderatas cupiditates divitiarum, & voluptatum suo exemplo confunderet. 3. Ut omnes Religiosos, & pauperes animaret, omnia peccata tatis incommoda, & contemptus peccata enter ferre, amplectique vilis, abjectis & infima. 4. Ut suos dein Apostolicorumque in officio & gradu successores ad eandem virtutem institueret.

Matth. c. 23.

illud: *Discite a me, quia mitis sum & humilis corde.* 5. Ut per Apostolos, & Apostolicos, (quales sunt Sacerdotes) Ecclesiam suam in mera humilitate

tate & paupertate Spiritus fundaret, conservaret, omnesque fideles humilitatis suorum ministrorum exemplo edificaret. Ah! dulcissime Domine, qui clamas ad nos, *discite à me* (non mundum fabricare, non cæcos illuminare &c. sed) *quia mitis sum, & humilis corde*: ecce de abyssu nihilitatis meæ clamo ad abyssum misericordiæ tuæ &c.

Matth. c. 23. v. 29

Da mihi hanc gratiam, quâ pro statu meo possim perfectam semper paupertatem, & humilitatem amplecti, omnibus me inferiorem toto cordis affectu tenere, credere, & pronuciare, omnem arrogantiam spiritum extinguere, omni mundanæ vanitati & levitati renunciare, inanem gloriam detestari, quia in veritate vilissimus vermis sum, & non homo, humiliatus, & confusione omni dignissimus.

CONSIDERATIO I. POMERIDIANA.

De vana elatione mentis cavenda.

Non placeas tibi ipsi de habilitate, aut ingenio tuo: ne displiceas Deo, cuius est totum, quidquid boni naturaliter habueris. Non te reputes alijs meliorem, ne forte coram

Genf. l. 1. c. 7. n. 2.
n. 1.

ram Deo deterior habearis, qui scit, quod
in homine. Non superbas de operibus bonis
quia aliter sunt iudicia Dei, quam hominum.
Si aliquid boni habueris, crede de aliquo
ra, ut humilitatem conserves.

CONSID. II.

De præstantia Humilitatis, & utilitate
tionis, & vilis estimationis
ipsius.

Ab. c. 2. 4. **H**Æc est altissima, & utilissima
sui ipsius vera cognitio, & de
De se ipso nihil tenere, & de alijs sentire
ne, & altè sentire, magna sapientia
perfectio, Talem humilem Deus præcipue
& liberat: diligit, & consolatur: humi
homini se inclinat, humili largitur gratiam
magnam, & post suam depressionem levat
gloriam. Igitur non reputes, te aliquid
fecisse, nisi omnibus inferiorem te esse.

CONSID. III.

De Exemplo humilitatis Sancto-
rum.

Ad. l. 1. **D**Eo proximi, & familiares amici
88. 4. sis videbantur tanquam nihil, & in
mundo despecti; in vera humilitate præstanti

Et ideo quotidie in spiritu proficiebant. Sic etiam nū hodie summi Sancti apud Deum, ^{1. 2. 16. 43} minimi sunt apud se, & quanto gloriosiores, tanto in se humiliores. Et, qui totum Deo adscribunt, quidquid boni acceperunt, gloriam ab invicem non querunt.

II.
CONSID. IV.

Humilis confessio suae nihil-
tatis.

Domine ! hoc me coram te confundit, ^{Id 1234} quia tam labilis sum. Ego vanitas, & ^{20. 20} nihilum ante te, inconstans homo, & infirmus. Nihil sum, nihil boni ex me habeo, sed in omnibus deficio : & nisi à te fuero adju- tus, totus efficior tepidus & dissolutus. Vnde ergo possum gloriari, aut cur appeto reputari ? Nunquid de nihilo ? & hoc vanissimum est. Verè inanis gloria, mala pestis, vanitas maxima : quia à vera trahit gloriam, & caelesti spoliat gratiam.

Die